

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman, za avstro-egerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četr leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četr leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuj dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja značana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiri stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravnistvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Národní tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

Iz Ogerskega 8. jun.

[Izv. dop.]

Volitve za naš prihodnji sabor so razpisane, ter se imajo vršiti od 1. do 10. junija, sabor sam je pa sklican na 28. avgusta. Volilno gibanje se uže po celej deželi javlja. Stari in novi kandidatje predstavljajo se in priporočajo volilcem. Lepih besedij, novih programov, vsakovrstnih obečavanj ne manjka. Vsak kandidat naglaša, kako mu je pri srcu blagostanje naroda, in kako bode vse svoje mogoče in nemogoče sile edino in samo v to upotrebil, da se narodovo blagostanje povzdigne. Izmej političnih korifej so pred volilci govorili: Tisza v Debrecinu, Szlavay v Požunu, Wahrman v Budim-Pešti, Polit v Pančevi. Najznamenitejši je se ve da Tiszov govor. Ko je l. 1871 v Debrecinu reklo, da mora „ausgleich“ z Avstrijo pasti, odobravali so Debrečinci burno ta njegov program, in ko je letos zopet v Debrecinu govoril, ter razkladal in dokazoval, da je „ausgleich“ z Avstrijo vendar koristen in potreben, so Debrečinci zopet burno odobravali! Ali se ne pravi to norce briti? In kdo je večji uorec, ali Tisza, ali njegovi volilci? Predmet, katerega mnogo kandidatov z velikim eklatom v svojih korteš-govorih razpravlja, je ustavljene samostalne narodne banke in revizija carinarskega ugovora z Avstrijo. Oboje bi pa bilo za naše narodno gospodarstvo pogubno. Samostalna ogerska banka bi valuto v kratkem ob vso veljavno spravila, in s tem naš kredit v inozemstvu še bolj na kant

postavila, kakor je uže tako. Revizijo carinarskega ugovora z Avstrijo razumevajo naši državniki tako, da bi se meja proti Avstriji zopet zaprla, kakor je do leta 1849 zaprta bila. Naši državniki bi udarili na izvoz avstrijskih obrtnih visoko carinarino, Avstrije pa na izvoz našega žita, in tako bi eden drugač Ščipali in sicer na veliko škodo obeh prebivalstev. Glede notranje politike povdarda večji del kandidatov pridržanje starih županij, kar tudi nij v prospeku naroda. Naše županije so pravi unicum upravnih organov: male plemiške oligarhije, ki druge svrhe nemajo, nego nekoliko plemiških rodovin vsak dan po gosposko napitati in napojiti.

Rumuni v Erdelju so na mnogobrojnej skupščini v Blaževem sklenili, da nečelo nobenih zastopnikov v naš sabor voliti. Njihova pasivna politika nij do sedaj nobenega rezultata imela, pa ga tudi v prihodnjem ne bo in za to se mora ta njihov sklep obzakovati. Rumunski zastopniki bi mogli v našem saboru narodno opozicijo lepo podkrepiti. Erdeljski Rumuni gledajo v Bukareš, pa bodo še dolga leta gledali, predno kaj zagledajo. V solidarnosti z našo narodnostno opozicijo bi mogli erdeljski Rumuni preje in več doseči, nego z lenim gledanjem v Bukareš. Največji siromaki so pa še zmirom Slovaki. Našim Magjarom še nij zadosti, da so jim gimnazije zaprli in „matico“ razpustili, sedaj jim hočejo še žurnalistiko zatreći. V srednjem veku so heretike in copernice na gromadah sežigali, in denašnji svet obsojuje

te čine kot najbarbarične, vendar pa še da leč nijsko tako barbarični kakor je zapiranje kulturnih zavodov, in to barbarstvo so Mađari doprinesli. Sram jih bilo!

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 10. junija.

Novo ilustracijo o avstrijskem *prusčjanstvu* podaje časopis „Silesia“, kateremu se iz Dunaja telegrafuje, da je v nekej družini nemških studentov ali „buršev“ napil nek študent Bismarku, ter ga imenoval modernega Hanibala, rekoč: „boj proti Rimu ne more biti zmagovalno dobojevan, dokler še Avstrija obstoji!“ Vsled tega se je pričela preiskava. Čuda nij, da takva nemška „burševa“ golazen z veleizdajskimi tendencami se digne tako o Avstriji govoriti, saj pozabiti se ne sme, da se med nemškimi „burši“ nahajejo i celo ministerski sinovi! — Sicer se pa slovanski, dobrati avstrijski časniki — konfiscirajo.

V *dalmatinškem* deželnem zboru, kateri je bil stopri 8. t. m. zatvoren, je bilo 5. t. m. tudi šolsko vprašanje na vrsti. Sklenilo se je, tam, kjer učiteljev nij, šolo fajmoštrom prepustiti, in deželnim glavarjim Ljubiša je dejal: boljši slaba šola, kakor nobena šola, ker v vseh okolo Majne (v Boki) znata izmej 1700 le dva človeka pisati.

V *hrvatskem* zboru je Kukuljevič navdušeno motivirano interpelacijo stavljal, zakaj se granica še vedno s Hrvatsko ne zedini. Galerija je tako burno rokopleskala, da jo je dal predsednik Krestić izprazniti. — Še bunejša pa je bila seja 8. junija, ko je Živkovič odgovarjal na Makančeve interpelacije in hrvatsko vlado zagovarjal.

Listek.

Prosветa.

Jesenkova geografija.

Pred nekaj tedni so prinesle zagrebške „Narodne Novine“ obširno kritiko o Jesenkovej „Občej geografiji“ in „Prirodoslovnem zemljepisu“ od prof. dr. Tomića, ki je tudi Slovencem poznan po nekajih člancih. Ker se „Narodne Novine“ pri vasi gotovo malo čitajo, zatorej priobčujem to kritiko v vašem cenjenem listu, da tudi Slovenci zvedo, kako so Jesenkove knjige zares izvrstne, le žalibog, da se premalo čitajo. Prof. Tomić piše o teh knjigah sledede: „Geografija z etnografijo i kronologijo niso samo historiji oči, kroz koje ona gleda, nego tudi vsakemu, ki se broji mej izobražene. Zatorej mi dopustite, da opozrim hrvatsko inteligencijo i mladež, pa tudi „učene“ članove naroda na književna dela, koja zaslužijo občo pažnjo in svestrano priznanje. Slovenec i profesor na gimnaziji v Trstu Janez Jesenko je izdal l. 1873. v Ljubljani „Občni zemljepis“ v 8° s. 462,

dotično 468., tisk „narodne tiskarne.“ — Kolikor je mneni poznato, ta lepa i napredna knjiga ni nikjer v Hrvatskej niti v Srbiji pobliže oglašena, a kamo li ocenjena! — Ta knjiga je slična onej, kojo je gimn. ravnatelj varaždinski g. Franjo Bradaška izdal l. 1866.—67. s. 496. za hrv. srednje šole.

Ker se je pa na polju znanstvene geografije kakor tudi v politici mnogo tega od l. 1867. pa do 1873., t. j. od naštampanja Bradaškine pa do Jesenkove knjige dogodilo in premenilo, za to se ima Jesenkova za 6 let noveja knjiga smatrati dopunjkom, ali, ako vam bolje godi, drugim popravljenim izdanjem Bradaškinega zemljepisa. Tu kaj so v knjigi od l. 1873. mogle in morale biti uvažene promjene pol. karte evropske vsljed vojske 1870.—71., potem Suez-kanala in mnoge ine predobitve. Bradaška nema še nove mere meterske, ko ima Jesenko staro in novo. Zatorej se Jesenkova knjiga tudi zaradi tega preporočuje hrvatskim i srbskim zavodom. Ravno tako se preporočuje od zadej na tri liste dodana terminologija slovenska in nemška. Hrvatska

terminologija se ne mora samo ozirati, nego tudi dobro poslužiti sredne in sosedne slovenske. Hrvatski, pa še bolj srbski književnici in sastavljavci (kompilatori) v tem večesto in kruto greše. — Greše tudi onakvi, kakor je dr. Šulek, Veber, Torbar itd., ker so se češke terminologije poslužili, kjer bi se bolje mogli poslužiti ruske, kajti svaki izobraženi zna, da južno-slavjanska narečja z ruskim čine eno, a češka s poljskim drugo betvo ali grupo jezikoslovno. Za to mi je brat bližji, nego li strije ali ded in obratno. Tako imamo zdaj mnogo izrazov v uredih in znanostih, ki so vzeti iz češkega mimo južno-slavjanske in ruske terminologije in narodne besede. V tem radi krivo zagrebška škola, a ne reška.

Jesenkove knjige mi nij treba dalje in obširneje preporočati, ker bode pobližjo kritiko prinesel „Rad jugoslav. akademije“, nego podajem samo še to le iz predgovora: „Tu podajam Slovencem obširno občni zemljepis. V prvej vrsti je namenjen našim srednjim šolam in učiteljskim pripravnicam; zato sem mu tvarino po večjem tako razdelil in jo tako obravnaval, kakor sem zad-

Dr. Makanc je ostro odgovoril, galerija mu je aplavdirala, da jo je predsednik zopet izpraznil. O tem in o vremu pogumuem počasni dr. Makanca nam valjda naš zagrebški depisnik izvirno poroči.

Vraanje države.

Bismarck je svojem poslaniku na Dunaji ukazal, naj se grofu Andrassyju zahvali, da nij z Auglijo vred v zadnjem času potegnil se za mir, t. j., da je Bismarck pomagal. To je vendar strašno požičevalno za Avstrijo, da tuj minister našim "fleisscetele" deli in avstrijsko-nemško naše novinštvo se tega še veseli!

Spanjski kraljček Alfonz je sinu našega cesarja, prestolnemu nasledniku Rudolfu dal veliki križ ordna Karla III.

Srbski knez Milan je bil 7. junija v Turn-Severinu pozdravljen od rumunske deputacije v imenu rumunskega kneza.

O razmerah v **ruskem - Poljskem** poroča list "Ojczyna": "Dežela naša je okrevala iz težke bolezni, v katero je bila zkopana l. 1863, sedaj se začenja zopet pri nas prikazovati čilo gibanje na gospodarstvenem oziru, obrtniji in trgovini. Vse delovanje našega naroda je zedinjeno v gospodarskem polji. Do nedavno sta bila v krajnjestvu le dva fuančna zavoda: društvo na zemljivščini kredit in poljska banka. Oba ta zavoda je ustanovil največji finančnik poljski Lubecky. V poslednjih letih so se pa začojile v vseh večjih poljskih mestih filialke poljske banke, posebno v Łodzi, Włocławku Lublinu, Plocku, Kališu, Czestochowem in Radomu; te filialke delujejo tako blagodarno na povznešenje obrtajo in trgovine, oslobodivši ju iz oderuških rok. Poleg teh dveh najstarejših zavodov so v teku časa postali še sledeči denarni zavodi: Kreditno društvo mesta Varšave, varšavska trgovska banka, društvo vzajemnega kredita, diskontna banka, založna varšavskih obrtnikov, trgovinska banka v Łodzi in vrhu tega še mnogobrojni drugi denarni zavodi.

Na **Francoskem** kakor tudi v Belgiji so procesije in klerikalne demonstracije na dnevnu rednu. Slednjih ena je bila te dni v Rouenu. V sprovolu je bilo 30 zastav po narodnostih, mej njimi ruska, polska in srbska. Nemške nij bilo. Zvezter je bil banket. General Lebrun, poveljnik rouenski, napil je zvezi "meča in križa". Kardinal Bounechose se je zahvaljeval državnim uradom za njihovo podporo. General Robert je rekel, ka zveza armade z duhovčino pomeni obnovljenje Francije. Nekov lejtnant je napil

na Elsas-Lotaringee. — Ali bodo Francoze z roženkrancem zmagovali dobro o rožene pruske protestante, ali le z dobro organizacijo — o tem bi se dalo ugibati.

Dopisi.

Z Dunaja 6. jun. [Izv. dep.] Ministri so šli v kopel, tisti tedni so v javnem državnem življenji, nij dosta zanimivega poročati. Banhans je stalno "bolan" in v ministerstvo smo dobili novega ministra. Grof Mansfeld bode nadziraval poljedelstvo. Vse, kar se do zdaj o njem povedati zna, je to, da je bil huzarski oficir, da je stoprv 32 let star, tedaj najmlajši minister, kar sicer nič ne dě, da bi le pameten bil; ministerski predsednik Auersperg to uže vše, vsaj mu je v sorodu in strokovnjak je v konjskih rečeh in kar je v tem sličnih živalij.

Donava se globočja dela, nositi bode imela večje ladije in s tem blagostanje v srce države in iz tega (?) po drugem državnem telesu, slovesno se je naš cesar vozil po novej strugi pri Dunaju. Prav lepo je to podvzetje, da bi se le dalje izpeljavalo in se tudi doli po krajih, po katerih Donava mej Jugoslovani valove vali, ta struga popravljala in se napravila močna žila, ki bode pretakala zdravo krv blagostanja tudi tam doli, da bode Donava tudi slovanskim palačam, ne bajtam prepevala pesem o banketu življenja, ki ga podaje trgovina in obrt, da bi tudi tam doli slovansk Strauss zložil veselja, življenja poln valčik: "An der schönen, blauen Donau," da bi tam bila po obrtu in trgovini sredstvo, ki odkrjuje nemilo, mrzko razmerje mej brati ene matere, da so tudi ti enkrat, kakor ona zdaj, ki Savo in druge slovenske sestrice — reke objemlje v harmonično pluskotanje, "zwei Herzen und ein Schlag!"

Slovensko življenje tukaj na Dunaji je, kakor vse društveno, mirno, tiko. Dijaška slovenska društva praznujejo zdaj, ko so izpiti na pragu. Pač, "Slovenija", diaško društvo slovenskih dijakov daje znamenja življenja, pa posebno vesela niso. Vseslo-

vansko pevsko društvo dunajsko hoče nameč napraviti komers vseh slovanskih dijakov v juliji; pri tem komerzu bi vši slovanski pevci, dijaci in nedijaci sodelovali; povabila se je tudi "Slovenija". Pevci menda vseh slovanskih plemen izmej dijakov bodo sodelovali, vsa študentovska društva slovanska se bodo udeleževala komerza, slovenski dijaci, ki lahko postavijo lep zbor pevcev, ne! — Veste, to je tako: "Slovenija", društvo slovenskih dijakov tukaj je pravi mikrokozmus slabozvane slovanske nesloge. V njej slišiš včasih naglaševati Kranjca (pač sila vam je! Ur.) prav glasno in ne malo slovenskih dijakov najdeš, ki bi se kar nič ne žalostili, ko bi n. pr. Slovenec danes uže hravski govoril, ki so Jugoslovani, ki bi se raje danes kakor jutri z drugimi jugoslovenskimi dijaci v eno društvo zedinili, in glejte, (bog neki čudne ljudi redi pri svojej mizi,) nekateri, kojega glas v "Sloveniji" kaj pomeni, je straten separatist, drugemu se ta ali oni sedež v odboru društva dopada, nij morebiti mrzek Hrvatom, ali "Slovenije" ne pusti iz separatističnega stola, Jugoslovanu — slovenskemu dijaku na drugej strani se perhoresciranje vsega, kar nij "gorenjskega", studi, studi se mu tudi, da se n. pr. kak govor, ki naglašuje zedinjenje jugoslovenskih dijakov, ploskanjem, živo-klici od strani Slovencev sprejme, da pa to nič manj in več nij, kakor gola binavščina, ki gostarazbaliti neče po tem, če mu pokaže majhen osrčje, v katerem ima le prostora "bela, bellissima Ljubljana", v katerem se tihotapno poteplje mrzene sobrata, in vse to je gradiva dovolj, da ta in ta ne hodi v društvo, (kristalizirani Slovenci so veseli, da rogoviležev Jugoslovanov — Slovencev nij v društvo), da društvo nema pevcev, nema zabave, pravega življenja, — kar ga je, kaže nám pobeljen grob. — Na tak način se "Slovenija", ki je v decembri lanskega leta z druženja z hravskim "Velebitom" praznovala pošteno Preširnovo slavnost, pri katerej je nad 30 jugoslovenskih pevcev sodelovalo, ne more udeležiti omenjenega občeslovenskega diaškega komerza svojim pev-

njih deset let (1862—1872) — s prva na goriški, posle na tržaškej gimnaziji — zemljepis učil, in lehko rečem, z vsphem učil v raznih razredih više in niže gimnazije." — G. Jesenko se nij tako obširno ozrl na balkanski pôluostrov in na Rusijo, kakor g. Bradaška. G. Bradaška bi nam veliko uslugo učinil, da izda popravljeno svojo knjigo od 1867. l., ker on gotovo geografiji sledi.

Mnogo važnejše pa je drugo Jesenkovo delo, kojemu nema primera ne samo na slavenskem jugu, nego ni v celej monarhiji, bilo koje mu drago narodnosti.

To drugo veleznamenito delo tržaškega gimn. prof. J. Jesenka ima naslov: "Prirodzanski zemljepis," založila in na svitlo dala "Matica slovenska" v Ljubljani 1874. v 8° s. 404."

Pri tem delu pokazuje in dokazuje učeni profesor, da stoji na občem evropsko-američkem stanovišči znanja kakor pravi učenjak in špecialista tako, kakor se to danes zahteva od članov učenih družtev in vseučiliščnih profesorov, t. j. najvišjih zastopnikov zna-

nosti. On je pri tem delu upotrebil 91 in več uglednih del zraven učenih časopisov. Tukaj hočem samo te le spomeniti: Humboldt, Cotta - geologie, François, Arago: oeuvres complètes (notices orientifiques; instructions itd.); Charles Darwin: the structure and distribution of Coral-Reefs; Klöden: Handbuch der physischen Geographie, (učenec Humboldtov in Ritterov sedaj v Berlinu); Neumann: Lehrbuch der Geognosie; L. J. R. Agassiz: essai sur les glaciers; nouvelles études — sur les glaciers actuels; Charles Lyell: principles of geology i elemento of geology; Tyndall John: the glacières of the Alps; Rad jugoslav. akademije Torbar; Dr. E. Giglioni: La fosforescenza del mare. Note pelagiche ed osservazioni fatte durante un viaggio di circumnavigazione 1865—68. Bollettino della Società geografica ital. fasc. 4. 1870. — Dowe H. W.: Die Verbreitung der Wärme an der Oberfläche der Erde; J. K. Langton: Physical geography in its relation to the prevailing winds and currents, London 1871. — A. Quetelet: Mémoires sur les variations diurnes et annuelles de la température terrestre à differ. profondeurs. Da je zraven tega upotrebil J. C. Pogendorff: Annalen der

Physik und Chemie, Petermannove geograf, Mittheilungen itd. bilo bi nepotrebno spominjati in besede tratiti. Prof. Jesenko služi se tedaj iz originalov: angl. fran. i talj. kakor nemški korifeji znanosti, kakor to svaki pravi učenjak mora. Prirodnanski zemljepis Jesenkov ima obširno ono, kar mora biti v vsakej geografskej knjigi kot uvod v polit. geografijo. Učitelji, dotedno profesorji, ne samo geografije nego i fizike, ne morejo biti brez te knjige, ker je z neizmernim trudem v njej zbrano vse, kar trebaš, ako hočeš, da razumeš dobro uvod Bradaškine ali koje druge geografije; a brez tega nemoreš niti dobro mladeži podučevati: o površju zemlje, o gorskem svetu, o vulkanih, o zemeljskej skoriji, o vodi, o rekah, (127—164), o jezerih in močvirih (165—76), o morju (177—202) o zraku (203—183) o topotli (284—390).

Da se taka knjiga ne da v enem letu sestaviti in pisati, tega nij treba pametnim dokazovati. Učeni pisatelj pravi v predgovoru: "Tu podajam svojim rojakom novo knjigo, obširen prirodzanski zemljepis. Leta in leta nabiral sem zanj gradiva, čitaje knjige v raznovrstnih evropskih jezikih pisane. — Te slovstvene zaklade hranuje nekoliko tu-

skim zborom, ki bi zraven sodelovanja s spjevačkim slovanskim spolkom sam nekaj pesni jugoslovanske ali nemara slovenske pevske literature pel in „Velebit“ tudi ne, ker Slovenci nemajo združenih pevcev. Hrvati ne in obeh teh tudi ne, ergo odgovor na povabilo spjevačkega spolka: ilustracija k besedam: zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača, v drnu ali molu, forte ali piano, kakor se hoče; jaz mislim prvo, ker zborujoča „Slovenija“ 5. t. m. se menda še sramovala nij, ko se je tedaj pokazalo, da je celo društvice preražumljiv komentar besedam: „parturiunt montes etc.“

Komers vseh slovanskih dijakov, sklican po tukajšnjem slovanskem pevskem društvu, je dobra ideja, ker pevske moči vseh slovanskih plemen na Dunaji, ki posamezni, razen Čehov nič ne premorejo, kar bi Nemcu imponiralo in ga vleklo k besedam, da sliši krasne melodije naše ter potem svojo sodbo o nas barbarih počasi malo predragači, se vidijo skup v enej dvorani, vkljup popevajo v zboru, ki broji morebiti 150—200 pevcev in pred oči pride tem pevcem morebiti ovi slovanski kralj, ki je butare šib dal svojim sinovom prelomiti in potem posamezne šibe.

Domače stvari.

(Za svetovalec pri ljubljanskej dež. sodniji) je imenovan svetovalec okrožne sodnije v Novem mestu znani gosp. Leitmeier.

(Vit. Kaltenegger) je potoval včeraj na Dunaj, menda zahvalit se pri dvoru za titel in karakter dvornega svetovaleca.

(Podvzetnik nemškega gledališča) g. Schwabe je prišel v Ljubljano in je sedaj s slov. dramatičnim društvom v dogovoru zarad lož, ki društvu pripadajo po sklepu dež. zbora.

(Iz pred porotnega sodišča) 8. julija je stal pred ljubljanskimi porotniki Anton Grabljevec iz Št. Vida pri Zatičini, obdolžen spolne posilnosti, ter je bil po tajnej obravnavi obsojen na dve leti ječe.

kajšna mestna biblioteka (v Trstu), nekoliko pa biblioteka mornarske akademije; nekaj sposodil sem si jih bil tudi iz knjižnice dunajskega vseučilišča, precej, zlasti najnovješih kupil sem si sam nalašč za to delo“. To je ono po rimskem „nonum prematur in annum“. — Učeni pisatelj ima naravno jako mnogo gradiva za pojedine članke in predmete o geografske strukture. Čujmo njega samega: „Pri delu bi bil rabi kot rad vse razmere obširnejše prav zelo obširno obravnaval — tako na vstajanje imam nabranega gradiva — a moral sem samega sebe omejiti, ker na prvem mestu namenil sem bil našim osmošolcem“. — Jugoslav. akademija ne more nič bolje učiniti, nego ako se čim prej poskrbi za to, da g. Jesenko dobi priliko odstraniti monotonijsko ter izdati svoja dela.

G. Jesenko je misil in pričakoval, da se bode oživotvoril zaključek pedagogov, da bi se v 8. razredu predaval in učil prirodoznanstveni zemljepis. Za ta slučaj bi bil on sedanjo svojo knjigo od 26 tiskanih pol še za 5 pomnožil; ali temu ni nade, dokler se gimnazialni tečaji ne potegnejo na 9., kakor se realke morajo na 8. let.

Jesenkova namera je opisati: razširje-

— (Učiteljsko društvo za okraje Kozje, Brežice in Sevnica) je 3. t. m. imelo v Kapelah svoj redni shod, katerega se je udeležilo 16 udov in 3 gosti. Obravnave so bile plodovite in zabava živahnja. — Prihodnji shod bode 8. julija t. l. v Brežicah.

(Letina.) Piše se nam: ob štajerskej Savi letina dobro kaže, posebno lepo v goricah. Če se še dalje odtegnemo nesreči, smelo moremo pričakovati večji kos kruha, pa tudi debelejo in iskrenejo vinsko kapljo.

(Od Borovnice) se nam poroča 8. t. m.: V teku jednega meseca raztrgali so volkovi v Pokojišči in Zavru eno telico, 4 ovce in eno kravo, v bližnji Logatca pa tudi več domače živine podavili. Okrajno glavarstvo ljubljansko in logaško bo baje v kratkem dan določilo k vzajemni operaciji vseh vaščanov proti invaziji krutega štirinogatega sovražnika. Ljubljanski Nimrodi na noge, morda boste vi bolj srečni, nego so domači, posreči se vam morebiti celo, roparska gnjezda iztakniti in pokončati. Gori navedene vasi, eno uro od borovniške postaje oddaljene, ležijo na visokem, a lepem platō, od katerega je krasni razgled posebno v gorenjsko stran, Ljubljano itd. Razen lovske radosti je tudi radost tourista sigurna.

Poslano.

Ker se je gospodu Franjo Ozbiču v Kamniku lažljivo očitalo, da pošilja „glasbeni matici“ kompozicije, katere so drugi zložili, na svoje ime, zdi se nam dolžnost konstatirati, da to nij res, ker g. Ozbič natanko zapisuje na poslane skladbe imena komponistov in samo pri onih, katere je sam zložil, dostavi svoje ime. Naj bi tedaj opustili nepotrebni rovarji, z grdim obrekovanjem za naše društvo vrlo deluočega gospoda nadlegovati.

Odbor.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezni, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraženih i otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni

v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečino v ledvicah, jetiko, kašelj, neprejavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlatoto, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, sumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otočnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojene in je bolje, nego dojničino mleko. — Izkar iz mej 80.000 spričeval v zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneke, prvega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinja Castle-Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastonj. Kratki izkar iz 30.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nigradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženji v scali cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenji v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenji v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam glede vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu spričevalom.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelstein.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavlja izrekam glede Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je užebolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetie jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry polnama zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v Berliner Klinische Wochenschrift od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabică“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila niso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 79.810. Gospo vovo Klemmovo, Düsseldorff, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenju.

St. 64.210. Markizo de Brehan, bolehanje sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanje in hipohondriji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlji in bolehanji dušnika, omotici i tiščanji v prsih.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalescière je 4krat tečnejja, nego meso, ter se pri odraženih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, glede hrane.

nost organskih stvari — rastlin in živalij s človekom vred — po zemlji pa razne uzroke njih sedanje zemljepisne razširjenosti. — Horologijo in biologijo (organskih stvari) budem morebiti v posebnem zvezku obširno razpravljal. Da bode ta „morebiti“ istinom, preporočamo jugosl. akademiji, ta trud učenega Slovencea. — Kar manjka v tej knjigi iz astronomije, geognosije in geologije, misli on tudi popolniti na učen in popularen način. — Spisatelj je bil počel na svoje stroške knjige izdavati, ali na veliko svojo škodo.

Učeni pisatelj upotrebljuje v tej knjigi samo novo mero, metersko dodavši samo s početka staro pregledno radi olakšanja. Tudi v tej knjigi ima od zadaj do 5 tiskanih listov veliko terminologijo slovensko in nemško, čem se olakšava vsakemu učenju tako obsežnega in in važnega predmeta.

Nazadne pa zaključuje predgovor s temi le vele poučnimi besedami velike čednosti: „Med neizmotljive, pisatelj neprišteva samega sebe. Zaradi takih napak, če jih kdo sem ter tja naleti, naj mi vsak blagovoljno odpusti, kajti človek, ki je dan za dnevom po tabelah in letopisih nabiral in preračun-

jeval tisoč in tisoč števil, pač lehko tu pa tam napačno postavi kako število“. — Jesenko je kakor Macanlay in Mill in Schlosser, Gervinus in Rački (glede Bolgarov) pobiral po novinah gradivo za svojo knjigo.

Pobližnja recenzija bo tudi o tem delu epohalnem izšla v „Radu jugoslv. akademije“. Jesenkova knjiga se more uzeti za učevno knjigo, ko se bode predavala geografija na hrvatskem vseučilišči. V tem pogledu se mora vseučiliščni zakon popolniti, ker za astronomijo spredeljuje in dozvoljuje stolico a za geografijo ne, kar je pa od več in prejšnje potrebe. — To stolico more takov odličnjak slavno zauzeti. Ni dvojbe, da bode g. Jesenko v kratkem član jugoslv. akademije, koja se bode ž nim dičila in ponosila. — Sreča bi bila za nas in za znanost, da imamo takega geografa za Bosno, za Srbijo in Bolgarijo, pa da so članovi naše akademije.

Med Slovenci zaslužijo tudi Terstenjak in sveučiliščni prof. slavistike dr. Krek v Gradeu, da jim se podeli čast.

Pri nas je dandanes treba naglasiti, da jaz gosp. Jesenka nikdar videl nisem, niti si ž njim kedaj dopisoval.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesciere-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesciere-Chocolaté v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold., — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunajski, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed Mahr, v Gradei bratje Oberanzmeyr, v Insbruku Diechtl & Frank, v Celoveci P. Birnbacher, v Londoni Ludvig Müller, v Mariborju M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černovicah pri N. Snirhu, v Oseknu pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradeu pri bratih Oberanzmeyr, v Temešvaru pri Jos. v Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varazdinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobril lekarjih in apotekarskih trgovcih tudi razpoložja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske špecialitete

Gabriel Piccolija,

lekarna v Ljubljani, na dunajskem cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zobobolj in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skrbut, prijetnega duha in okusa, krepí dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskus, dal mu bode gotovo prednost, vzle vsem enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, posiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkušno in ne slabodišče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlicev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolhnemu človeštvu, pri vseh notranjih in vnanjih prisadih, zoper večino bolezni, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Elixir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izbornoto sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Špecjalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepotičjem in lepotičnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvirno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih izvlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega leča je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je leč uže poskusil sam na sebi, se bude radiostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajoče se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštinem povzetju. (132—32)

Pestiano.

(O zadevah Marijine bratovščine.)

List ljubljanski „Tagblatt“ od 7. t. m. donaša neki precej sumljivi od necega zakotnega pisača skovani „Eingesendet“, kateri spis hoče v zadnjo soboto v tem listu objavljeni „Eingesendet“ s tem uničiti, da, se ve, v nemško liberalnih krogih ne rado videčega, sicer vrlega in obče spoštovanega meščana in mizarskega mojstra gosp. Jožefa Regalija strastno napada.

Da pa dotični kliki, recete zakotnemu pisaču P. dokažemo, da je le infamno obrekovanje kar on piše ga opozorimo na zadnje občinske volitve, katere so sijajno dokazale, da ima g. Regali splošno zaupanje ljubljanskih narodnjakov in da kovači Tagblattovega „Eingesendet“ od 7. t. m. z g. Regalijem se nikakor ne morejo paralizirati. Edini greh gosp. Regalijev je v njih očeh gotovo le ta: da je on s krepkimi besedami društvenemu odboru uže večkrat resnico povedal, in da je vselej tako imenovanim „dukmauserjem“ larvo raz obraza potegnil.

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.

Kar se tiče sumnjenja, da opozicionalna stranka hoče le društveno blagajnico v roke dobiti, odgovorno le, da se tukaj ne govori o društvenem fondu, ampak nam je le za pravi red in pravico uredovanje mar.

Da si dosedanji odbor pod vodstvom nemčurja Ahčina nij razumel red in uradovanje vspešno držati dokaže to, da so se pustili zadeti lozi po tri leta počivati, in se nij nikdo brigal denar potegniti, da iz 9 udov obstoječi in plačani odbor nij bil zmogen pomote v letnih sporocilih najti ter popraviti, in to skozi tri leta, da nakupni listki ložev celo manjkajo — ne omenujoč veliko drugih napačnosti in protipravilnih činov, omenjamo le nekatere, kakor: gosp. predsednik Gašper Achtschin si je iz društvene blagajnice protipravilno in protipostavno na personalni

kredit izposodil 1000 gld. proti 6% in to še zdaj nij društvo povrnih, da si je s svojo beraško pušico pri svojem altarčku uboge ude drl in bril, vprašamo: je li prav, da se sumljivi dolgori ne tirajo nazaj? (Glej kavcijo). Kje so neki tisti denarji, katere je g. Achtschin pri upisovanji udov v znesku 20 kr. od vsacega uda terjal?

To so zasluge gospoda nemčurja Achtschina s svojo beraško pušico, kar pa mi nikakor več ne trpimo. Kar se pa tiče vrednosti in zaupanja, ki ga g. Achtschin pri udih uživa, omenimo le to od odbora najtopleje naše podvetje, ostajamo in se znamenjam s odličnim spoštovanjem

V Ljubljani 10. junija 1875. (202)
Velika večina udov „Marijine bratovščine“.

Skladische

dunajske tiskarske tovarne katuna.

Dovoljujemo si sledenje najcenejši tovarniški cenik za saisono 1875 uljudno predložiti. Svoje izdelke razločujemo v dve vrste, ter smo porok za dobroto robe in zagotovljamo, da se vsako naročilo tako točno izvrši, kakor bi si naročnik sam izbral. Na zahtevanje pošljemo na ogled obširni cenik. Priporočevanje najtopleje naše podvetje, ostajamo in se znamenjam s odličnim spoštovanjem

(51—14)

vodstvo prodajalnice.

Cenik.

Vatli, roba.	I. četr.	II. četr.	Roba na kose od 30 + 50 ali 54 vatlov.	I. četr.	II. četr.
Vlastni izdelek v perkalinu in platna za srajce, vatel po gold.	—25	—20	4/4 30 vatlovega platna od prediva, kos po gold.	8.—	7.—
Kosmonoški izdelki v perkalinu, kretonu in platnu za srajce, vatel po gold.	—30	—25	9/8 30 vatlov. pranega platna od creasa, kos po gold.	8.—	7.—
Neunkirchnerki izdelki batista in jaconeta, vatel po gold.	—30	—25	4/4 30 vatlov. pranega platna za mizne prte, kos po gold.	10.—	9.—
Francozki izdelki jaconeta in mouseline, vatel po gold.	—40	—35	5/4 30 vatlov. pranega platna od creasa, kos po gold.	12.—	11.—
Girofié-Girofia, najnovejša roba za plesno in letno obleko, vatel po gold.	—45	—40	5/4 50 vatlovega nizozemskega platna, kos po gold.	14.—	12.—
Turški creton za spalne haljine najnovejšega kraja in vrste, vatel po gold.	—30	—	5/4 50 vatlovega belaškega platna, kos po gold.	16.—	15.—
Percaj za meblje vsake barve in dessin, vatel po gold.	—35	—30	5/4 50 vatlov. irskega platna, kos po gold.	25.—	20.—
Izbran francozki brillantin, vatel po gold.	—35	—30	9/8 rumburškega platna (samo May in Hofeld) 6 vrst, gld. 30—40—50—60—70 kos po 24 vatlov.		
Beli in gladki brillantin, vatel po gold.	—35	—30			
Belo in ogledno tkanje za životke, vatel po gold.	—30	—25			
Kosmonoška koža za damasko in otroško obleko, vatel po gold.	—45	—40			
Izbran francozki brillantin, vatel po gold.	—30	—			
Beli chiffon, chirting in domača platno, vatel po gold.	—25	—20			
Chiffon ali percaj za srajce, vatel po gold.	—35	—30			
Beli damastni gradl in beli ali rumeni nanking, vatel po gold.	—30	—25			
Brisače ročne od jaguarda ali damasta, vatel po gold.	—30	—25			
Črni orlean, vatel po gold.	—50	—40			
Črni luster, vatel po gold.	—70	—60			
Črni svileni lustrin, vatel po gold.	—120	1.—			
8/4 angl. rips za obleko ali dolmane, vatel po gold.	1.60	1.30			
Roba za obleko, gladih ali koženih barv, vatel po gold.	—40	—30			
Angleška platnena roba za domačo obleko, vatel po gold.	—30	—			
Beli chiffon, chirting in domača platno, vatel po gold.	—25	—20			
Chiffon ali percaj za srajce, vatel po gold.	—35	—30			
Beli damastni gradl in beli ali rumeni nanking, vatel po gold.	—30	—25			
Brisače ročne od jaguarda ali damasta, vatel po gold.	—30	—25			
Črni orlean, vatel po gold.	—50	—40			
Črni luster, vatel po gold.	—70	—60			
Črni svileni lustrin, vatel po gold.	—120	1.—			
8/4 angl. rips za obleko ali dolmane, vatel po gold.	1.60	1.30			
Roba za obleko, gladih ali koženih barv, vatel po gold.	—40	—30			
Posamezni predmeti robe.	—	—			
Rumburške platnene rjuhe brez šiva, 21/4 vatlov široke, 3 vatle dolge, kos po gold.	4.—	3.—			
Barvani mizni prti h kavi raznobarvani, kos po gold.	—80	—			
1 pokrivač od piqueta za deca, bele ali pisane barve, kos po gold.	1.30	1.10			
Ena garnitura pokrivač za postelje in piqueta barvane, 2 kosa po gold.	6.—	5.—			
Mizni prti od platnenega damasta.	—	—			
8/4 10/4 21/4 18/4 gold. 3, 3.50, 4.50, 6.50	—	—			
Garniture, bele ali barvane v jaguardu,	za 6 osob, 12 osob, 18 osob, 24 osob, gl. 5, gl. 10, gl. 15, gl. 20.				
Garniture, bele ali pisane v damastu,	za 6 osob, 12 osob, 18 osob, 24 osob, gl. 6, gl. 12, gl. 18, gl. 24.				

Pošilja se proti povzetji, zaboji se plačajo, ter prosimo, da se na firmo in številko dobro pazi, da neprevarijo dugi nepovoljeni in krivični prodajalci.

Skladišče dunajske tiskarske tovarne katuna, mesto, Ruprechtsplatz, št. 3, le št. 3,
zadaj za Ruprechtovo cerkvijo, naproti vhodu v zakristijo.

Lastnina in tisk „Národné tiskárne“.

Dunajska borza	10. junija
(Ljubljno telegrafno poročilo.)	
Enotni dž. dolg v bankovih	70 gld. 20
1860 drž. posojilo	112
Akcije narodne banke	965
Kreditne akcije	231
London	25
Napoli	111
C. k. cekatui	65
Štobro	89 1/4
102	26 1/2